

Diskuse nad křesťanskou politikou pro rodiny s dětmi

KDU-ČSL v polovině prosince na své celostátní konferenci představila analýzu nerovného postavení rodin s dětmi vůči bezdětným občanům, zároveň spolu s konkrétními návrhy opatření. Analýza vychází z toho, že rodina tvoří jeden ekonomický celek a je zároveň, v souladu s národní koncepcí rodinné politiky - prostorem, ve kterém dochází k formování osobnosti člověka, prostorem tvorby „lidského kapitálu“. Analýza upozorňuje na řadu zažitých mýtů v našem myšlení, například na mýtus, že všichni platí stejné daně a odvody, když odvádějí stejnou procentní daňovou sazbu. Analýza však ukázala, že **rodiny s dětmi jsou daněmi a odvody zatíženy mnohem více, protože výživou a výchovou dětí investují do lidského kapitálu a nemohou si náklady na tyto investice odečíst ze základu pro výpočet daně a odvodů sociálního pojištění podobným způsobem, jako si může náklady na své firemní investice odečíst například každý podnikatel**. K tomu je potřeba dodat, že pokud chceme, aby daň byla spravedlivá pro všechny – nestačí hovořit pouze o stejné procentní sazbě, ale také o stejném základu pro výpočet této daně. A ten v tuto chvíli stejný není (alespoň ve srovnání s investicemi podnikatelů do jejich firem).

Zároveň také není pravdou ani to, že bezdětní doplácí na rodiny s dětmi. S výjimkou těch nejchudších a nejpotřebnějších rodin, které mají nárok na dávky státní sociální podpory, tak doplácí na výhody našeho „sociálního státu“ překvapivě především rodiny s dětmi. Lidský kapitál je přitom pro každý stát tou nejcennější hodnotou, a proto by měla každá společnost považovat rodiny s dětmi i z ekonomického hlediska za důležité investory a jejich investic si vážit alespoň stejně, jako každé jiné investice. KDU-ČSL touto prezentací zahájila veřejnou debatu o zrovnoprávnění rodin s dětmi s bezdětnými občany. Zkrácený dokument analýzy, spolu s prezentací, jsou k dispozici na stránkách KDU-ČSL (<http://www.kdu.cz/default.asp?page=311&idr=135&IDCI=25966>).

Jsem toho názoru, že téma rodin s dětmi je jedno z témat, která jsou pro naši společnost zásadní (na rozdíl od řady jiných - uměle vytvářených různými lobbyistickými skupinami). Zároveň jsem přesvědčen, že smyslem křesťanské politiky je něco víc, než být jen někde „mezi pravicí a levicí“, že úkolem křesťanské politiky je - mimo jiné - navrátit mnohým slovním pojmům, včetně těch ekonomických, jejich původní význam. Různí lidé si totiž pod ekonomii představují různé věci. Podle některých přístupů je ekonomie věda o penězích, bankovníctví, kapitálu a bohatství. Ekonomii ale také můžeme chápat jako obecnou teorii volby, přičemž člověk nevolí jen mezi hmotnými věcmi a službami. Do hry pak vstupují všechny lidské hodnoty – všechny cíle a všechny prostředky, hmotné i nehmotné, velkolepé i přízemní, vznešené i prosté. Nic, po čem člověk touží nebo čemu se chce vyhnout, nezůstává vně tohoto ekonomického rozhodování (Ludwig von Mises). Myslím, že jako křesťané se pod tuto poslední definici můžeme klidně podepsat, i když s autorem samotným můžeme současně polemizovat.

Ale nezapomínejme při tom, že i sám Ježíš Kristus hovoří o ekonomických pojmech poměrně dost jasně: "Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a ... z radosti nad tím jde, prodá všecko, co má, a koupí to pole." (Mt 13,44). A aby Ježíš potvrdil, že to myslí naprosto vážně, tak hned dodává: „Anebo je království nebeské jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všecko, co má, a koupí ji.“ (Mt 13,45-46). A dále také: „Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou.“ (Mt 6,20). Dnes by možná s ohledem na jiná ekonomická rizika řekl: „Diverzifikujte své investice do nebeských akcií, kde je inflace ani krize neznehodnotí ...“. A abychom ty nebeské investice nehledali příliš daleko, tak říká: „...Vždyť království Boží je mezi vámi!“ (Lk 17,21). Nepochybně - našimi „nebeskými investicemi“ a naším „nebeským portfoliem“ jsou především společenství s Bohem a naše vztahy k lidem. Tím „Božím královstvím“, které je mezi námi, jsou naši blízcí – a zejména naše děti a naši staří rodiče. A samozřejmě také naši přátelé, církevní společenství, kolegové v práci a ostatní lidé.

Přeji všem hodně duchovního užitku z ekonomických úvah a modlitebního rozjímání nad Písmem svatým i nad jejich přímou realizací v konkrétním životě. Děkuji rovněž za případné názory, náměty a připomínky do diskuse k nastíněné problematice a také za modlitební podporu pro naše politiky.

Otakar Hampel
o.hampel@karneval.cz